

Angelusz Róbert Egyetemi Oktatói Díj 2025 - Örkény Antal

A Magyar Szociológiai Társaság a 2010-ben elhunyt Angelusz Róbert emlékére létrehozta a kétévente kiosztásra kerülő Angelusz Róbert Egyetemi Oktatói Díjat, amellyel olyan iskolateremtő tanárokat tüntet ki, akik a leendő szociológus generációk kinevelésért sokat tesznek. Olyan oktatók javasolhatók a díjra, akik oktatói munkájukban kiemelkedő teljesítményt nyújtanak, sikeresen járulnak hozzá a tehetséges szociológus hallgatók kiemelkedéséhez, pályájuk elindulásához, és meghatározó szerepet játszanak az egyetemi szociológus oktatás képzési profiljának sikeres megújításában.

A díjra a szociológusképzésben részvevő felsőoktatási intézmények szociológus oktatói tesznek javaslatot a saját intézményükben dolgozó kollégáik köréből. A jelöltek közül az MSZT Elnöksége által megbízott grémium választja ki a díjazottat

A Magyar Szociológiai Társaság 2025-ben a díjat Örkény Antalnak ítéli oda.

Örkény Antal – az ELTE TáTK professor emeritusa és az MTA doktora – meghatározó alakja a hazai szociológia oktatásának és kutatásának, valamint a szociológiai közéletnek. Széles látókörű, humánus személyiség, aki folyamatos gondolkodásra és a problémák elmélyült tanulmányozására ösztönzi mind hallgatóit, mind kutatótársait, kollégáit. Elkötelezett tudós és egyben hiteles tanáregyéniség.

1978-ban, közvetlenül diplomája megszerzése után kezdett el az Eötvös Loránd Tudományegyetemen dolgozni, amelynek szociológia szakán már korábban is tudományos segéderő státuszban segítette a hallgatókat. 1986-ban szerezte meg doktori fokozatát szociológiából, 2003-ban habilitált, 2004-től 2024-ig pedig egyetemi tanárként tanított a Társadalomtudományi Karon.

Örkény Antal az ELTE Szociológiai és Szociálpolitikai Intézetében 1993 és 1997 között az Ethnic and Minority Studies Program szakirányvezetője volt. 1997-től 2012-ig az ELTE–UNESCO Kisebbségsszociológiai Tanszéket vezette, 2006-tól 2018-ig pedig az ELTE TáTK Társadalmi Kapcsolatok Intézete igazgatójaként tevékenykedett. Az Educational Abroad Program of the University of California akadémiai igazgatójaként (1992–2010) és a Kisebbségkutató Intézet igazgatójaként (1995–2006) aktív szerepet vállalt a hazai társadalomtudományi oktatás nemzetközítésében.

2005 és 2007 között az ELTE Társadalomtudományi Szakkollégium (később: ELTE ARTSZ) megbízott igazgatójaként segítette a társadalomkutatások iránt különösen érdeklődő, tehetséges hallgatók munkáját. Oroszlánrészt vállalt a Karon működő doktori képzés kialakításában is, 2011 és 2020 között az ELTE TáTK Szociológia Doktori Iskolájának vezetője volt, 2024-ben is a magyar nyelvű szociológia doktori program vezetője.

Karrierje során részt vett jónéhány egyetemi, illetve kari bizottság munkájában. Számos hazai és külföldi egyetem vendégtanára (egykori JATE és JPTE, CEU – Nationalism Studies, George Mason University – Budapest visiting program, Bard Collage, Oregon State University, velencei European Master Program in Human Rights and Democratization), valamint nemzetközi nyári egyetemek szervezője és oktatója volt már.

Szakmai közéleti tevékenysége is széleskörű. Tagja többek között a Magyar Szociológiai Társaságnak, az MTA Szociológiai Bizottságának, az International Society for Justice Research Association-nek; 2009 óta elnöke a Menedék – Migránsokat Segítő Egyesületnek.

Legfontosabb kutatási területei: társadalmi mobilitás, struktúra és rétegződés; ideológiai-politikai attitűdök a magyar társadalomban; társadalmi igazságosság; a Kárpát-medence interetnikus viszonyai; romakép a magyar társadalomban; a bizalom szociológiája; migráns csoportok társadalmi integrációja; a határ(régió) mint komplex rendszer; európai, nemzeti és regionális identitás.

Olyan könyvek szerzője, illetve társszerzője, mint *Az alkony. A mai magyar értelmiség ideológiai-politikai optikája az 1980-as évek végén* (1990), *a Káderek* (1991), *az Ideology and Political Beliefs in Hungary. The Twilight of State Socialism* (1992), *a Political change – Psychological change: Conversion strategies in Hungary during the transition from state socialism to democracy* (1996), *a Hétköznapi igazsága. Igazságossági felfogások egy nemzetközi összehasonlítás tükrében* (1997), *a Tizenévesek állampolgári kultúrája* (1998), *a Válaszúton a magyar oktatási rendszer* (1998), *a Grappling with National Identity. How Nations See Each Other's in Central Europe* (2000), *a Nemzetek egymás tükrében. Interetnikus viszonyok a Kárpát-medencében* (2002), *A siker fénytörései* (2005), *a Nemzeti érzés és európai identitás* (2007), *a The Slovak minority in Hungary* (2011), *a Nemzet és migráció* (2018) és *a Nation and Migration: How Citizens in Europe are Coping with Xenophobia* (2021), illetve *a Társadalmi dilemmák és ütköző elvek; Reflexiók a társadalmi igazságosságról* (2022).

Munkásságát számos kitüntetéssel ismerték el, melyek közül külön is megemlítendő a Magyar Köztársasági Érdemrend (polgári tagozat) Lovagkeresztje (2008), a Magyar Szociológiai Társaság Polányi díja az év legjobb publikációjáért (2011), a Rektori kiválósági különdíj (2016), a Pro Ingenio Nívódíj (2018), valamint a Társadalomtudományi Karért díj (2024).

Összegzően:

Örkény Antal nemcsak hosszú évek óta meghatározó oktatója az ELTE Társadalomtudományi Karának, hanem kiemelkedő szerepet játszott a kar tudományos életének alakításában is. Előbb az ELTE TáTK doktori iskolájának, majd a szociológia doktori programnak a vezetőjeként végzett magas színvonalú, elhivatott munkát. Oktatói és tudományos tevékenysége mellett számos hallgatónak nyújtott hosszú éveken át támogatást, szakmai iránymutatást és inspirációt.